

Czym jest władza rodzicielska ?

Władza rodzicielska w szczególności obejmuje obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka przez to wychowywania dziecka; wymaga kierowania się przez rodziców dobrem dziecka i interesem społecznym (art. 95§1 i 3 KRiO*). Inaczej - jest to uprawnienie, ale i obowiązek nałożony na rodziców przez ustawodawcę opiekowania się i wychowywania dziecka oraz zapewnienia mu jak najlepszych warunków osobistego rozwoju (zarówno fizycznego, jak i duchowego - art. 96 KRiO), zaspakajania jego potrzeb zdrowotnych - i to zgodnych z potrzebami dziecka, a nie rodziców. **Pamiętaj!** W przypadku niezgodności interesów dziecka i rodziców, rodzice zawsze powinni wybierać interes dziecka!

Pamiętaj również, że: na straży prawidłowego wywiązywania się rodziców z przysługującej im w stosunku do dziecka władzy rodzicielskiej czuwa **Sąd Opiekuńczy**, który z urzędu ma prawo do skorygowania sposobu sprawowania władzy rodzicielskiej, a nawet - do pozbawienia jej rodziców!

Komu przysługuje władza rodzicielska?

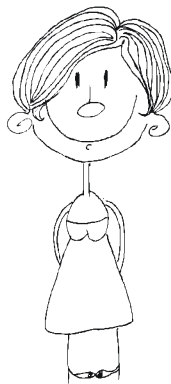

Władza rodzicielska przysługuje **oboju rodzicom!** O istotnych sprawach dziecka rodzice decydują wspólnie - przy braku porozumienia między nimi decyduje Sąd Opiekuńczy (art. 97 KRiO)!

Co oznacza bycie przedstawicielem ustawowym dziecka?

Rodzice mają prawo i są zobowiązani - do reprezentowania dziecka we wszystkich jego sprawach, podejmowania dotyczących go decyzji oraz zarządzania jego majątkiem (art. 98§1 i art. 101§1 KRiO). **Pamiętaj jednak, że:** żadne z rodziców nie może reprezentować dziecka (art. 98§2 KRiO):

* Ustawa Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dn. 25.02.1964 r. (Dz.U. z 1964 r. Nr 9 poz. 59 z późn. zm.)

- (a) przy czynnościach prawnych między dziećmi pozostającymi pod ich władzą rodzicielską
- (b) przy czynnościach prawnych między dzieckiem a jednym z rodziców lub jego małżonkiem (chyba, że chodzi o bezpłatne przysporzenie na rzecz dziecka lub środki utrzymania i wychowania należne dziecku od drugiego z rodziców.

a nadto:

- (c) rodzice nie mogą bez zezwolenia Sądu Opiekuńczego dokonywać czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu ani wyrażać zgody na dokonywanie takich czynności przez dziecko (art. 101§3 KRiO)!

Jak długo trwa władza rodzicielska?

Dziecko pozostaje pod władzą rodziców aż do pełnoletności (art. 92 KRiO). Początkiem powstania władzy rodzicielskiej jest więc urodzenie dziecka. Wyjątkową sytuacją, w której władza rodzicielska powstaje po urodzeniu dziecka jest przysposobienie dziecka, w wyniku, którego między przysposabiającym (osoba dorosła) a przysposobionym (dziecko) powstaje taki sam stosunek, jak między rodzicami a dziećmi (art. 121 KRiO). **Pamiętaj!** Władzy rodzicielskiej nie można przedłużyć! Jednakże w sytuacji, w której mimo uzyskania pełnoletności dziecko nadal potrzebuje pomocy do prowadzenia swoich spraw, rodzice mogą mu w tym pomagać występując do Sądu o częściowe lub całkowite ubezwłasnowolnienie dziecka oraz ustanowienia ich jego kuratorem lub opiekunem prawnym (dzieje się tak w przypadku choroby psychicznej, uzależnienia lub niepełnosprawności dziecka).

W jakich przypadkach władza rodzicielska ustaje przed 18 rokiem życia dziecka?

Najważniejsze przyczyny wcześniejszego ustania władzy rodzicielskiej to:

- (a) śmierć dziecka lub rodziców

- (a) śmierć dziecka lub rodziców
- (b) częściowe lub całkowite ubezwłasnowolnienie rodziców
- (c) zaprzeczenie ojcostwa lub macierzyństwa, unieważnienie uznania lub przysposobienia dziecka, uchylene prawomocnego wyroku ustalającego ojcostwo
- (d) pozbawienie lub zawieszenie przez sąd rodzinny władzy rodzicielskiej
- (e) pozbawienie przez sąd karny praw rodzicielskich i opiekuńczych
- (f) rozwiązania przysposobienia

Ingerencja sądu opiekuńczego we władzę rodzicielską

Nienależyte sprawowanie przez jednego lub oboje rodziców władzy rodzicielskiej rodzi podstawy do orzeczenia przez Sąd Opiekuńczy o:

- (a) ograniczeniu władzy rodzicielskiej
- (b) zawieszeniu władzy rodzicielskiej
- (c) pozbawieniu władzy rodzicielskiej
- (d) ograniczeniu rodzicom osobistej styczności z dzieckiem
- (e) zakazaniu rodzicom osobistej styczności z dzieckiem.

Przyczyny ograniczenia władzy rodzicielskiej:

- (a) Sąd ograniczy władzę rodzicielską w przypadku zagrożenia dobra dziecka - a więc w sytuacji, gdy rodzice niewłaściwie sprawują władzę rodzicielską, dzieci są zaniedbane, zaś ich podstawowe potrzeby nie są zaspokajane; dzieje się tak też wówczas, gdy rodzice nie mogą poradzić sobie z wychowaniem dzieci (art. 109§1 KRiO)
- (b) jeżeli władza rodzicielska przysługuje rodzicom nie pozostającym ze sobą w związku małżeńskim lub małżonkom

pozostającym w faktycznej separacji - Sąd Opiekuńczy może powierzyć wykonywanie władzy jednemu z nich, ograniczając władzę rodzicielską drugiemu do określonych obowiązków i uprawnień (art. 107 KRiO)

Sposoby ograniczenia władzy rodzicielskiej

(art. 109§2 i 3 KRiO):

- zobowiązanie rodziców oraz dziecka do określonego zachowania - ze wskazaniem kontroli tego zachowania
- określenia tych czynności podejmowanych przez rodziców, które wymagać muszą zezwolenia Sądu Opiekuńczego
- ustanowienie kuratora nad sprawowaniem władzy rodzicielskiej
- umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej
- powierzenie kuratorowi zarządu majątkiem dziecka

Przyczyna zawieszenia władzy rodzicielskiej

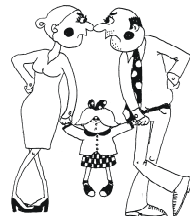
To przemijająca przeszkoda w wykonywaniu władzy rodzicielskiej (np.: choroba, konieczność poddania się zabiegowi lekarskiemu, wyjazd) - po jej ustaniu Sąd uchyli zawieszenie (art. 110 KRiO).

Przyczyna pozbawienia władzy rodzicielskiej

(art. 111§1 i 2 KRiO):

Pozbawienie władzy rodzicielskiej stanowi najdalej idącą ingerencję Sądu we władzę rodzicielską; stosuje się je wówczas, gdy do tej pory stosowane środki nie przyniosły oczekiwanego rezultatu, jak również, gdy bezcelowe jest zastosowanie środków łagodniejszych, a w szczególności gdy rodzice trwale nie interesują się potrzebami dziecka jej przyczyny to:

- zaistnienie trwałej przeszkody w wykonywaniu władzy rodzicielskiej (np.: pobyt w szpitalu związany z nieuleczalną

- chorobą, porzucenie dziecka)
- nadużywanie władzy rodzicielskiej (np.: fizyczna lub psychiczna przemoc stosunku do dziecka)
 - rażące zaniedbywanie potrzeb dziecka (żywieniowych, ubraniowych, mieszkaniowych czy szkolnych)

Pamiętaj! Pozbawienie lub zawieszenie władzy rodzicielskiej może być orzeczone także w wyroku orzekającym rozwód lub unieważnienie małżeństwa (art. 58§ 1 i art. 112 KRiO)!

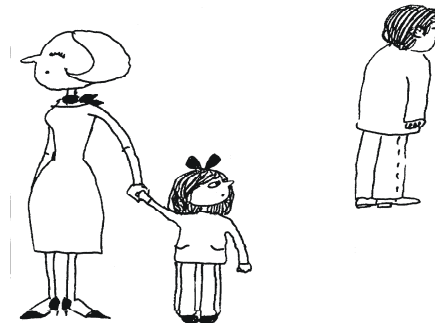
Pamiętaj również, że: zmiana (poprawa) sytuacji w rodzinie albo sytuacji rodzica, co do których orzeczono ograniczenie, zawieszenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej stanowi podstawę do przywrócenia władzy rodzicielskiej (art. 110§2 i art. 111§3 KRiO).

Zakazanie lub ograniczenie kontaktów z dzieckiem

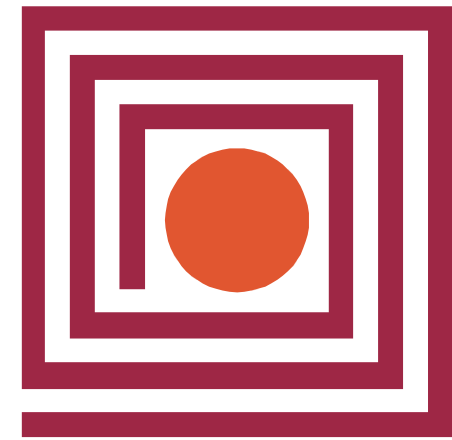
(art. 113 KRiO):

Przesłankę zastosowania przez Sąd środka w postaci zakazania lub ograniczenia rodzicom osobistej styczności z dzieckiem stanowi wyłącznie dobro dziecka: **Pamiętaj!**

- całkowity zakaz kontaktów Sąd orzeka wobec rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej
- ograniczenie kontaktów następuje wobec rodziców, którym władza rodzicielska została ograniczona - poprzez umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce wychowawczej

CZYM JEST WŁADZA RODZIELSKA

Biuro Porad Obywatelskich

81-388 Gdynia, ul. Traugutta 2 www.ovum.org.pl
pon.,wt.,śr.: 15.00-20.00; czw. 9.00-14.00

Dyżur telefoniczny: tel. 058/ 661-31-51
pon.,wt.,śr.: 17.00-19.00; czw. 10.00-12.00

Biuro udziela porad bezpłatnie

